

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio secunda. Vtrum Deus sit vbiq[ue].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

ratione suae intellectualitatis & libertatis modo quo expositum est. Sequitur quod Deus secundum hos modos equaliter erit in rebus nodum existentibus sicut in iam existentibus, quod non dicimus. Secundum autem non sufficit, quia ut probatum est in primo articulo, Deus est in rebus non solum secundum effectum suum, sed secundum realem exhibitionem & praesentialem essentiae suae, & ideo oportet plus dicere quam alii dicant.

13 Propter quod aliter dicitur & melius, quod quum existentia Dei in rebus requirat existentiam rerum, in eo enim quod non est nihil esse potest, res autem non existunt, nisi per actualem operationem Dei creatis, & conseruatis res, ideo secundum tria quae concurrunt ex parte Dei ad productionem, vel conseruationem Dei sumuntur illi tres modi. Illa autem tria sunt operatio vel actio, virtus a qua est actio, & essentia in qua est virtus, quia ergo actio creatio nis facit rem existere, actio autem conseruationis existentiam rei continuat. Existentia autem rei facit rem Deo praesentem, & Deum rebus, Deus enim non efficitur praesens rei, nisi quia res efficitur praesens ei, ideo ratione actionis producentis & conseruantis rem in esse, Deus dicitur esse in rebus per praesentiam. Et quia haec praesentia non est solum secundum cognitionem ut alii ponunt, sed secundum realem exhibitionem, nam sicut figura sigilli non fit nec conseruatur in aqua, nisi ad realem coexistentiam sigilli, sic nulla res conseruatur in esse, nisi ad realem coexistentiam Dei, ideo dicitur Deus esse in rebus per essentiam propter realem coexistentiam diuinae essentiae cum rebus, vterius quia ab essentia non egreditur actio nisi mediante potentia dicitur Deus esse in rebus per potentiam. Et hi sunt modi generales quibus Deus est in omnibus rebus consideratis, scilicet secundum suum esse naturale. Alii autem modi sumuntur secundum esse spirituale quod est esse gratiae, per quam regeneramur ad spiritualem vitam, in quo est duo considerare scilicet personam reparantem nos (scilicet Christum) qui per assumptam humanitatem tanquam per instrumentum non necessitatis, sed congruitatis reparauit nos, & sic Deus dicitur esse in humanitate assumpta per gratiam vnionis, vel possumus considerare hominem reparatum in quantum huiusmodi, & sic dicitur esse in homine per gratiam adoptionis, & secundum primum modum, scilicet per gratiam vnionis, constat quod Deus nouo reali modo est in creatura assumpta, & non solum ut effectus eius, qualiter autem sit nouo modo in creatura secundum alium modum ipse Deus, & non solum eius effectus dictum fuit supra distin. 14.

14 AD primum argumentum dicendum quod Deus non dicitur esse in rebus per modum partis intrinsecae rem componentis imo est extra res, sed dicitur esse in eis per immediatam praesentiam quam habet ad quamlibet rem, non solum secundum extremum rei ut fit per contactum, sed secundum quodlibet rei, quam praesentiam facit ordo non situs, ut dictum fuit.

15 Ad aliud dicendum quod facere rem praesentem esse quae prius omnino non fuit, vel conseruare iam factam, non arguit imperfectionem, vel limitationem potentiae, sed potius perfectionem dum absque eius praesentia cetera nec esse nec permanere possunt, secus autem est agere aliis quo supposito, quia istud arguit quod virtus causa non extendit ad omnia, ex quo necessario aliquid supponit & istud est imperfectionis, ideo non est simile.

QUESTIO SECUNDA.

Vtrum Deus sit vbique.

Tho. 1. q. 2. ar. 2.

Secundo quaeritur vtrum Deus sit vbique. Et arguitur quod non, quia sic se habent permanentia ad locum sicut successiua ad tempus, sed in successiuis vnum indiuisibile non potest esse in diuersis temporibus simul, ergo nec indiuisibile permanens (ut Deus) potest simul esse in diuersis locis, non est ergo vbique.

2 IN CONTRARIUM est quia Deus est in omnibus rebus, sed quilibet locus est aliqua res ergo Deus est in omni loco.

3 RESPONSIO. Locus potest considerari dupliciter, vno modo prout est quaedam res creata & sic Deus

est in omnibus locis sicut dictum est eum esse in omnibus rebus. Alio modo potest considerari secundum quod est contentius locati. Et sic dicendum est quod deus secundum se nusquam est, & secundum effectus suos est vbique, secundum se nusquam est, quia a nullo continetur, sed potius omnia continet, & conseruat, secundum autem effectus suos est vbique, quia omnem locum replet effectibus suis, & secundum hunc modum proprium Dei est esse vbique, nihil enim replet omnem locum bonitatibus, & effectibus suis nisi Deus.

4 Iuxta quod est notandum quod Magister in litera distinguit triplicem modum essendi in loco (scilicet) circumscribitur, & hic modus conuenit solis corporibus, quae secundum sui vltimum conueniuntur vltimo continetis quod est locus ea circumscribens. Item aliquid est in loco diffinitiuè & hic modus ut dicunt quidam conuenit substantiis spiritibus creatis de quo statim inquiratur postea.

5 Et neuter istorum modorum essendi in loco, vel vbique Deo conuenit. Cuius ratio est, quia primus modus arguit in eo quod dicitur esse in loco limitationem quantitatis corporeae. Secundus vero modus arguit limitationem essentiae & virtutis secundum illos qui hunc modum ponit, vtrumque autem istorum Deo repugnat. Item secundum nullum istorum modorum potest aliquid esse in pluribus locis simul, & multo minus vbique, impediens hoc limitatione rei secundum quantitatem motus vel virtutis, ut dicunt qui ponunt spiritum loco diffinitiuè.

6 Tertius modus essendi in loco scilicet repletiuè conuenit Deo, non secundum se, sed secundum suos effectus (ut dictum est) & sic est proprium Dei esse vbique, quia sola virtus diuina se extendit ad producendum omnes res existentes, vel posibles esse in loco, & hoc (scilicet) repletre locum suis effectibus, & sic esse vbique conuenit ei non ab aeterno, sed ex tempore sicut & producere res quibus omnis locus repletur.

7 AD ARGUMENTUM primum dicendum quod sicut est aliquid indiuisibile quod est aliquid successiuorum ut nunc vel mutatum esse, & istud non potest esse in pluribus partibus temporis, vel motus, aliud vero est quod non est de genere successiuorum ut aeternitas vel aeternum & istud potest coexistere toti successioni motus aut temporis. Sic est quoddam indiuisibile quod est aliquid quantitatis ut punctus. Et istud non potest esse in pluribus partibus magnitudinis, vel in pluribus locis. Aliud est indiuisibile quod est totaliter extra naturam quanti corporealis (ut Deus) & de tali indiuisibili nihil prohibet quin sit praesens omnibus locis, & omnibus rebus.

Sententia huius literae in generali.

CVmque diuina natura. Haec est secunda pars principalis distinctionis praedictae, ubi excludit a Deo ea quae consequuntur creaturam in loco existentem, scilicet localitatem & motum. Et diuiditur in tres partes. Primum proponit quod intendit. Secundum ostendit qualis imperfectio inuenitur in creaturis existentibus in loco ibi, omne ergo corpus. Tertium concludit imperfectionem deum non habere ibi, statemur itaque.

2 IN SPECIALI sic procedit. Primum ponit quod diuina natura sic est in omni loco quod non circumscribitur vel diffinitur loco, vel aliquo modo, deinde ostendit quod haec duplex imperfectio inuenitur in creatura, creatura enim corporalis loco diffinitur & circumscribitur, spiritualis autem solum diffinitur. Item corporalis creatura per tempus & locum mouetur, spiritualis autem per tempus solum. Mutari autem per tempus est per affectiones temporis subiacentes mutari. Postea inquit vtrum mutari per locum spiritui conueniat, & determinat quod transire de loco ad locum, itaque diffiniatur & non circumscribatur sic conuenit spiritibus, sed transire de loco ad locum circumscribitur eis non conuenit. Deinde ostendit quod esse locale & circumscribitur, & diffinitur deo non conuenit, addit, quod Deus sine sui mutatione de nouo incipit, & definit esse in creatura. Vltimo determinata recapitulatur, ut patet in litera. Haec est, &c.

QV. 2.